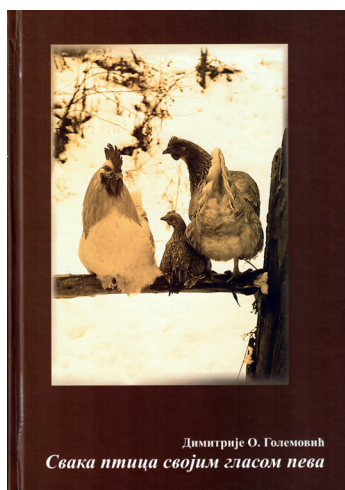

Приказ

Свака птица својим гласом пева

Димитрије О. Големовић, *Свака птица својим гласом пева: књига о традиционалном народном певању*, Београд: Балканско културно наслеђе; Ваљево: Друштво за очување српског фолклора „Градац“, 2019, 404 стр. + CD-ROM (721 мин.)

Године 2019. српска етномузикологија обogaћена је запаженом монографијом Димитрија О. Големовића, редовног професора у пензији са Факултета музичке уметности у Београду. Публикација је ауторско издање, а остварено је као здружени подухват два приватна издавача, Балканског културног наслеђа из Београда и Друштва за очување српског фолклора „Градац“ из Ваљева. Објављена је у тиражу од 1000 примерака (у нашој средини атипично великом за дату врсту наслова), у тврдом је повезу и употпуњено компакт диском.

Окосницу књиге чини етномузиколошка научна студија која обрађује једну од Големовићевих великих животних тема – сеоску традиционалну вокалну музику наше земље и у мањој мери ону из појединих суседних држава (Босне и Херцеговине, Хрватске, Македоније, Бугарске и Албаније). Поменутом истраживачком пољу аутор је приступио првенствено са становишта генезе и еволуције одабраних параметара структуре српских вокалних облика – поетског, мелопоетског, мелодијског и сазвучног – остајући доследан својим интересовањима, претпоставкама, ставовима, закључцима и аналитичкој методологији, које је формирао током официјелног радног века од пуних 40 година. Осим настанка и развоја текстова народних песама, те њихове музичке форме и тонских система, у књизи су са посебном пажњом размотрене карактеристике српског народног вокалног вишегласја, на темељу узорне упућености у домаћу и инострану научну литературу. Тако продубљен приступ овом тематском пољу годинама је био видљив и у Големовиће-

вој педагошкој пракси на београдском Факултету музичке уметности, као и на неким другим високошколским установама у земљи и региону, а свакако одражава и чињеницу да је аутор српски вокални двоглас исцрпно теренски истраживао са нарочитим интересовањем, и да је при том многе драгоцене примере први и једини звучно и нотно забележио, архивирао, објавио и представио их научној јавности кроз своје бројне радове различитог типа. Научна нарација изведена је питким и лако разумљивим језиком, представљајући тако пријемчиво штиво и за мање упућене читаоце.

Излагање прати обиље примера, чак 260, датих у форми нотног записа. Од тога је чак 215 приложено и у својој звучној верзији на пратећем CD-у, што је веома обиман материјал који би иначе попунио 10–15 албума са уобичајеним бројем нумера. Ова замашна количина нотних и аудио примера у функцији је илустрације и документовања свих појава о којима се говори у студији. Осим нотне транскрипције, сваки пример садржи запис поетског текста, податке о врсти и начину певања, извођачима, месту и времену бележења, и на крају о особи која је дату транскрипцију реализовала. Ови метаподаци откривају да је највећи део аудио грађе потекао из Големовићевог личног звучног архива, формираног током његових небројених теренских истраживања широм Србије, која је неуморно спроводио за време целог свог формалног радног века. Знатан број примера који пак не потиче из ауторове личне збирке опет су његове транскрипције грађе из других фоно-колекција. Уза све то, целокупан материјал садржи велики број раритетних примера који су у монографији први пут објављени; како их већ деценијама нема у живој музичкој пракси нашег народа, стога их данас треба сматрати музејским сведочанством о једном скоро ишчезлом музичком свету.

Због поменутог материјала датог у прилогу књиге, нотног и звучног, ова публикација биће врло атрактивна и читалачкој публици која није научно усмерена, првенствено наставницима посвећеним педагогији народног певања у нижим и средњим музичким школама, заљубљеницима који га негују у разним етно-групам и КУД-овима, као и професионалним музичарима оријентисаним ка нашем традиционалном народном звучном наслеђу. Чак и без удубљивања у онај уско стручни део ове публикације, сами нотни и звучни примери свима њима биће ванредно драгоцени при савлађивању до сада непознате или мање познате грађе, као и при упознавању особености локалних певачких стилова појединих делова наше земље.

Додатну драж овој публикацији обезбеђује неколико десетина црно-белих фотографија које проткивају целу књигу. Големовић их је сам начинио у сврху документовања својих теренских похода, а овде их

приложио у намери да читаоцима дочара бар делић утисака о људима и животу које је упознавао у тим приликама.

проф. др Сања Радиновић
Универзитет уметности у Београду,
Факултет музичке уметности
Е-пошта: radinovicsanja62@gmail.com

Примљено: 8. 10. 2022.
Прихваћено: 20. 10. 2022.